

Teismo praktikos rinkinys

GENERALINIO ADVOKATO
HENRIK SAUGMANDSGAARD ØE IŠVADA,
pateikta 2018 m. gruodžio 19 d.¹

Byla C-598/17

**A-Fonds
prieš
Inspecteur van de Belastingdienst**

(*Gerechtshof 's-Hertogenbosch* (Hertogenboso apeliacinis teismas, Nyderlandai) pateiktas prašymas priimti prejudicinį sprendimą)

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą – Esama ir nauja pagalba – Naujos pagalbos sąvoka – Neteisėta pagalba – Dividendų mokesčio grąžinimas – Sistema, kurios taikymas išplėstas bendrovėms, įsteigtoms už atitinkamos valstybės narės teritorijos ribų – Laisvas kapitalo judėjimas – Nacionalinių teismų vaidmuo – Nacionalinių teismų galimybė įvertinti pagalbos schemos aspektus atsižvelgiant į kitas SESV nuostatas nei SESV 107 ir 108 straipsniai – Išimtinė Komisijos kompetencija“

I. Įvadas

1. Šis prašymas priimti prejudicinį sprendimą, kurį pateikė *Gerechtshof 's-Hertogenbosch* (Hertogenboso apeliacinis teismas, Nyderlandai), susijęs su SESV 107 ir 108 straipsnių išaiškinimu².
2. Prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas nagrinėjant Vokietijos teisės reglamentuojamo investicinio fondo *A-Fonds* ir *Inspecteur van de Belastingdienst* (mokesčių tarnybos inspektorius, Nyderlandai, toliau – mokesčių administratorius) ginčą. *A-Fonds* prašo grąžinti Nyderlanduose sumokėtą dividendų mokestį, išskaičiuotą už 2002/2003–2007/2008 finansinius metus, remdamasis SESV 63 straipsnyje numatyta teise į laisvą kapitalo judėjimą.
3. Mokesčių administratorius atsisakė grąžinti šį mokestį, motyvuodamas tuo, kad *A-Fonds* nėra įsteigtas Nyderlanduose. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nuomone, šis atsisakymas pažeidžia SESV 63 straipsnį, o norint pašalinti šį pažeidimą, *A-Fonds* pateiktas prašymas grąžinti dividendų mokestį turi būti patenkintas.
4. Vis dėlto šiam teismui kyla klausimas, ar toks sprendimas atitinka valstybės pagalbos teisę. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas mano, kad Nyderlandų mokestinė priemonė, numatanti dividendų mokesčio grąžinimą, yra esama valstybės pagalbos schema, ir iš esmės nori sužinoti, ar pagal valstybės pagalbos srityje taikomus teisės aktus jam draudžiama patenkinti *A-Fonds* pateiktą prašymą grąžinti dividendų mokestį remiantis SESV 63 straipsniu, nes šis sprendimas išplėstų nagrinėjamos pagalbos schemos gavėjų ratą.

¹ Originalo kalba: prancūzų.

² Aiškumo sumetimais šioje išvadoje nurodau SESV nuostatas, nors ginčijamu 2002–2008 m. laikotarpiu galiojo EB sutartis.

5. Šioje išvadoje pirmiausia paaiškinsiu priežastis, dėl kurių manau, kad prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas neturi kompetencijos tikrinti, ar pagrindinėje byloje nagrinėjama Nyderlandų mokesčių teisės akte numatyta rezidavimo sąlyga yra suderinama su SESV 63 straipsniu, atsižvelgiant į tai, kad Europos Komisija turi išimtinę kompetenciją vertinti pagalbos priemonių suderinamumą su Sąjungos rinka pagal SESV 107 ir 108 straipsnius, kaip juos yra išaiškinęs Teisingumo Teismas sprendimuose *Iannelli*³ ir *Nygård*⁴.

6. Subsidiariai, jeigu Teisingumo Teismas nepritartų man šiuo klausimu, mano supratimu, tai reikštų, kad prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, konstatuodamas rezidavimo sąlygos nesuderinamumą su SESV 63 straipsniu, turėtų atsisakyti taikyti šią sąlygą ir patenkinti ieškovo pagrindinėje byloje pateiktą prašymą grąžinti dividendų mokestį. Užbaigdamas analizę, padarysiu išvadą, kad toks sprendimas savaime nėra valstybės pagalbos priemonė ir nesukelia jokios pareigos nacionaliniams teismams pranešti apie ją Komisijai.

II. Teisinis pagrindas

A. Sąjungos teisė

7. Tarybos reglamento (EB) Nr. 659/1999, nustatančio išsamias EB sutarties 93 straipsnio taikymo taisykles⁵, 1 straipsnio b punkto i papunktyje numatyta, kad esama pagalba yra „visa pagalba, kuri <...> iki Sutarties įsigaliojimo buvo teikiama atitinkamose valstybėse narėse, t. y. individuali pagalba ir pagalbos sistemos, įgyvendintos iki Sutarties įsigaliojimo ir toliau taikomos“.

8. Pagal šio reglamento 1 straipsnio c punktą „nauja pagalba“ – tai visa pagalba, t. y. pagalbos sistemos ir individuali pagalba, kuri nėra egzistuojanti pagalba, įskaitant egzistuojančios pagalbos pakeitimus“.

B. Nyderlandų teisė

a) 1969 m. spalio 8 d. „Wet op de vennootschapsbelasting“ (Pelno mokesčio įstatymas)

9. Pelno mokesčio įstatymo⁶ 2 straipsnio 1 dalies f ir g punktuose nustatyta:

„1. Kaip nacionaliniai apmokestinamieji asmenys mokesčiu apmokestinami toliau nurodyti Nyderlanduose įsteigti subjektai:

<...>

f. bendrieji investiciniai fondai;

g. 3 dalyje nurodytos viešosios teisės reglamentuojamų juridinių asmenų įmonės.“

10. Pelno mokesčio įstatymo 2 straipsnio 3 dalyje pateikiamas sąrašas įmonių, vykdančių veiklą tam tikruose ekonomikos sektoriuose.

3 1977 m. kovo 22 d. Sprendimas *Iannelli & Volpi* (74/76, EU:C:1977:51; toliau – Sprendimas *Iannelli*).

4 2002 m. balandžio 23 d. Sprendimas *Nygård* (C-234/99, EU:C:2002:244).

5 1999 m. kovo 22 d. Tarybos reglamentas, nustatantis išsamias EB Sutarties 93 straipsnio taikymo taisykles (OL L 83, 1999, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 8 sk., 1 t., p. 339).

6 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas cituoja tik šią vieną Pelno mokesčio įstatymo redakciją ir nenurodo teisės aktų pakeitimų, kurie galėjo būti padaryti ginčijamu laikotarpiu, t. y. 2002–2008 m., turinio.

11. Šio įstatymo 2 straipsnio 7 dalyje nustatyta:

„Subjektai, kurių akcininkai, dalyviai arba nariai tiesiogiai ar netiesiogiai yra tik Nyderlandų viešosios teisės reglamentuojami juridiniai asmenys, taip pat subjektai, kurių vadovus tiesiogiai ar netiesiogiai skiria ir atšaukia Nyderlandų viešosios teisės reglamentuojami juridiniai asmenys ir kurių turtas likvidavimo atveju pereina tik Nyderlandų viešosios teisės reglamentuojamiems juridiniams asmenims, apmokestinami mokesčiu tik jeigu jie eksploatuoja įmonę, kaip tai suprantama pagal šio straipsnio 3 dalį.“

b) 1965 m. gruodžio 23 d. „Wet op de dividendbelasting“ (Įstatymas dėl dividendų mokesčio)

12. Įstatymo dėl dividendų mokesčio 1 straipsnio 1 dalyje nustatyta:

„Dividendų mokestį kaip tiesioginį mokestį moka tie asmenys, kurie tiesiogiai arba turėdami pažymėjimus turi teisę gauti pajamas iš akcijų <...>.“

13. 2002 m. sausio 1 d. galiojusios Įstatymo dėl dividendų mokesčio redakcijos įstatymo 10 straipsnio 1 dalyje buvo numatyta⁷:

„1. Inspektorius sprendimu, dėl kurio gali būti paduotas skundas, Nyderlanduose įsteigtam juridiniam asmeniui, kuris nėra apmokestinamas pelno mokesčiu, jo prašymu grąžinamas dividendų mokestis, kuris buvo išskaičiuotas iš jo per kalendorinius metus, jeigu jis yra didesnis nei 23 EUR. Pirmasis sakinytis netaikomas dividendų mokesčiui nuo pajamų, jeigu bendrovė nėra tikroji jų gavėja. Prašymas paduodamas per ministro dekretu nustatytą terminą pateikiant deklaraciją.

14. 2007 m. sausio 1 d. įsigaliojo nauja Dividendų mokesčio 10 straipsnio 4 dalis:

„4. Šio straipsnio 1 dalis pagal analogiją taikoma kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje įsteigtam juridiniam asmeniui, kuris šioje valstybėje nėra apmokestinamas pelno mokesčiu ir kuris, jeigu būtų įsteigtas Nyderlanduose, taip pat nebūtų apmokestinamas pelno mokesčiu.“

III. Pagrindinė byla, prejudiciniai klausimai ir procesas Teisingumo Teisme

15. *A-Fonds* yra Vokietijos teisės reglamentuojamas investicinis fondas, neturintis juridinio asmens statuso (*Spezial-Sondervermögen*); jo visos akcijos nuo pat įsteigimo priklausė viešosios teisės reglamentuojamam subjektui (*Anstalt des öffentlichen Rechts*), kuris turi juridinio asmens statusą ir kurį įsteigė Vokietijos savivaldybių grupė. Jis vykdo bankinę veiklą, bet pelno siekimas nėra vienintelis jo tikslas. Jis vykdo ir viešąją funkciją, t. y. skiria uždirbtas pajamas, be kita ko, socialinei, kultūros, sporto, mokslo ir švietimo veiklai.

16. 2002/2003–2007/2008 finansiniais metais *A-Fonds* priklausė Nyderlandų bendrovių akcijos arba kapitalo dalys. Per šį laikotarpį iš šių bendrovių *A-Fonds* paskirstytų dividendų buvo išskaičiuotas dividendų mokestis, ir šis fondas prašė Nyderlandų mokesčių administratoriaus grąžinti šį mokestį pagal Įstatymo dėl dividendų mokesčio 10 straipsnio 1 dalį. Šis *A-Fonds* prašymas buvo atmestas, motyvuojant tuo, kad fondas nėra įsteigtas Nyderlanduose, kaip yra reikalaujama pagal minėtą straipsnį.

⁷ Pagrindinės bylos faktinėms aplinkybėms reikšmingu laikotarpiu Įstatymo dėl dividendų mokesčio 10 straipsnio 1 dalis buvo kelis kartus iš dalies pakeista. Šie pakeitimai nėra reikšmingi pagrindinėje byloje nagrinėjamam ginčui.

17. Dėl minėto įstatymo 10 straipsnio 1 dalies tikslo prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, nurodydamas *Hoge Raad* (Aukščiausiasis Teismas, Nyderlandai) priimtą sprendimą⁸, paaiškina, kad neapmokestinimas pelno mokesčiu apima avansinį mokestį, kuris pagal Nyderlandų mokesčių sistemą yra dividendų mokestis, ir kad šis tikslas siejamas tik su tam tikrais juridiniais asmenimis, tarp jų – viešosios teisės reglamentuojamais asmenimis, neapmokestinamais pelno mokesčiu.

18. *A-Fonds* kreipėsi į *Rechtbank Zeeland-West-Brabant te Breda* (Bredos Zelando Vakarų Brabanto teismas, Nyderlandai) su prašymu panaikinti šiuos sprendimus, be kita ko, teigdamas, kad teisės susigrąžinti Nyderlandų dividendų mokestį suteikimas tik Įstatymo dėl dividendų mokesčio 10 straipsnio 1 dalyje nurodytiems Nyderlanduose įsteigtiems viešiesiems subjektams prieštarauja SESV 63 straipsniui. Šis teismas 2014 m. gegužės 6 d. sprendimu prašymus atmetė.

19. *A-Fonds* apskundė tokį sprendimą *Gerechthof 's-Hertogenbosch* (Hertogenboso apeliacinis teismas).

20. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas mano, kad ieškovo pagrindinėje byloje padėtis yra objektyviai panaši į Nyderlanduose įsteigtų viešosios teisės reglamentuojamų subjektų, neapmokestinamų pelno mokesčiu, padėtį ir kad atsisakymas ieškovui grąžinti dividendų mokestį dėl to, kad jis nėra įsteigtas Nyderlanduose, pažeidžia SESV 63 straipsnį, todėl, siekiant ištaisyti šią padėtį, prašymą grąžinti dividendų mokestį reikia patenkinti.

21. Vis dėlto šis teismas kelia klausimą, ar toks sprendimas yra suderinamas su valstybės pagalbos teise.

22. Iš nutarties dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą matyti, jog šis teismas, remdamasis 2013 m. gegužės 2 d. Komisijos priimtu sprendimu⁹, mano, kad Įstatymo dėl dividendų mokesčio 10 straipsnio 1 dalyje numatytas reglamentavimas, susijęs su teise susigrąžinti dividendų mokestį, yra esama valstybės pagalbos schema.

23. Šiame sprendime Komisija konstatavo, kad kai kurių viešosios teisės reglamentuojamų subjektų, numatytų Pelno mokesčio įstatymo 2 straipsnio 7 dalyje, atleidimas nuo pelno mokesčio yra esama pagalbos schema, nesuderinama su Sąjungos rinka, nes ši schema taikoma tik *viešosios teisės reglamentuojamiems* subjektams, vykdančioms ekonominę veiklą, todėl esantiems panašioje padėtyje kaip ir *privatios* įmonės¹⁰.

24. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas mano, kad dividendų mokesčio, kuris yra avansinis pelno mokestis, grąžinimą lemia neapmokestinimas pelno mokesčiu ir kad *ir* Pelno mokesčio įstatyme numatyto atleidimo nuo pelno mokesčio, *ir* ginčijamu mokesčiu teisės aktu nustatoma ta pati esama pagalbos schema, kurią Komisija kvalifikavo kaip tokią savo 2013 m. gegužės 2 d. sprendime.

25. Galiausiai prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas nurodo, kad tai yra bandomoji byla ir kad Nyderlandų mokesčių administratorius jau yra gavęs apie 1 000 panašių grąžinimo prašymų.

⁸ 2013 m. lapkričio 15 d. Sprendimas Nr. 12/01866, NL:HR:2013:1128, BNB 2014/20.

⁹ Komisijos sprendimas dėl valstybės pagalbos SA.25338, C(2013) 2372 *final* (E3/2008, ex CP 115/2004 ir CP 120/2006).

¹⁰ Komisija pagal Reglamento Nr. 659/1999 18 straipsnį priėmė sprendimą, kuriame pasiūlė taikyti atitinkamas priemones, siekiant, kad būtų panaikintas valstybinių įmonių atleidimas nuo pelno mokesčio ir taip užtikrinta, kad ES teisės aktuose apibrėžtą ekonominę veiklą vykdančioms viešosios teisės reglamentuojamiems subjektams būtų taikoma tokia pati apmokestinimo pelno mokesčiu tvarka kaip ir privatioms įmonėms.

26. Šiomis aplinkybėmis *Gerechtshof 's-Hertogenbosch* (Hertogenboso apeliacinis teismas) nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui tokius prejudicinius klausimus:

- „1. Ar tuomet, kai apmokestinamasis asmuo pagal EB sutarties 56 straipsnį (dabar – SESV 63 straipsnis) sėkmingai remiasi teise į laisvą kapitalo judėjimą, esamos pagalbos schemos taikymo srities išplėtimas yra nauja pagalbos priemonė, laikytina esamos pagalbos pakeitimu?
2. Jei atsakymas būtų teigiamas, ar nacionalinio teismo pareigų vykdymas pagal SESV 108 straipsnio 3 dalį draudžia suteikti apmokestinamajam asmeniui mokesčių lengvatą, kurią gauti šis apmokestinamasis asmuo turi teisę pagal EB sutarties 56 straipsnį (dabar – SESV 63 straipsnis), ar turi būti pranešta Komisijai apie numatomą teismo sprendimą suteikti šią lengvatą, o gal nacionalinis teismas turi imtis bet kokių kitų veiksmų ar priemonių, atsižvelgdamas į jam pagal SESV 108 straipsnio 3 dalį priskirtą priežiūros funkciją?“

27. Rašytines pastabas pateikė *A-Fonds*, Nyderlandų vyriausybė ir Europos Komisija.

IV. Analizė

A. Pirminės pastabos dėl ginčijamos mokestinės priemonės

28. Ginčas pagrindinėje byloje susijęs su Įstatymo dėl dividendų mokesčio 10 straipsnio 1 dalyje numatyto dividendų mokesčio grąžinimu (toliau – ginčijama mokestinė priemonė). Ši ginčijama mokestinė priemonė glaudžiai susijusi su kai kuriems viešosios teisės reglamentuojamiems subjektams taikomu atleidimu nuo pelno mokesčio, numatyto Pelno mokesčio įstatymo 2 straipsnio 7 dalyje.

29. Pagal Pelno mokesčio įstatymo 2 straipsnio 7 dalį Nyderlandų valdžios institucijos tiesiogiai arba netiesiogiai kontroliuojami subjektai apmokestinami pelno mokesčiu tik tuo atveju, jeigu vykdo vieną iš to įstatymo 2 straipsnio 3 dalyje išvardytų veiklos rūšių.

30. Nyderlanduose įsteigtų viešosios teisės reglamentuojamų subjektų, kurie nevykdo nė vienos iš minėtų veiklos rūšių ir kurie dėl to neapmokestinami pelno mokesčiu, atveju Įstatymo dėl dividendų mokesčio 10 straipsnio 1 dalyje numatytas dividendų mokesčio, kuris buvo išskačiuotas per kalendorinius metus, grąžinimas.

B. Dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą priimtino

31. Iš nutarties dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą matyti, kad nacionalinis teismas, kvalifikuodamas ginčijamą mokestinę priemonę kaip esamą pagalbos schemą, rėmėsi 2013 m. gegužės 2 d. Komisijos sprendimu¹¹.

32. Vis dėlto formaliai tas sprendimas nėra susijęs su Įstatymo dėl dividendų mokesčio 10 straipsnio 1 dalyje numatyta dividendų mokesčio grąžinimo sistema. Iš tiesų Komisija nei analizavo šios nuostatos, nei ją minėjo tame ar paskesniame savo sprendime dėl teisėkūros reformos, kuri Nyderlanduose buvo įvykdyta po 2013 m. gegužės 2 d. sprendimo¹². Formaliai šie du sprendimai susiję tik su atleidimu nuo pelno mokesčio, taikomu valstybės įmonėms pagal Pelno mokesčio įstatymą.

¹¹ Žr. šios išvados 22–24 punktus.

¹² 2016 m. sausio 21 d. Komisijos sprendimas (ES) 2016/634 dėl pagalbos priemonės Nr. SA.25338 (2014/C) (ex E 3/2008 ir ex CP 115/2004), kurią įgyvendino Nyderlandai – Valstybinių įmonių atleidimas nuo pelno mokesčio (OL L 113, 2016, p. 148). Šiame sprendime Komisija nusprendė, kad, nepaisant 2015 m. Nyderlanduose įvykdytos teisėkūros reformos, per kurią nuo 2016 m. sausio 1 d. buvo panaikintas daugumai Nyderlandų valstybės įmonių pagal Pelno mokesčio įstatymą taikomas atleidimas nuo pelno mokesčio, Nyderlandų įstatymų leidėjas vis dėlto paliko toliau galioti atleidimą nuo pelno mokesčio kai kuriems jūrų uostams, kuris buvo su Sąjungos rinka nesuderinama valstybės pagalba.

33. Kadangi prejudiciniuose klausimuose prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas rėmėsi prielaida, kad Komisija taip pat kvalifikavo ginčijamą mokestinę priemonę kaip esamą pagalbos schemą, Komisija teigia, kad prašymas turi būti atmestas kaip nepriimtinas, nes jame nenurodytos faktinės ir teisinės aplinkybės, kurios yra būtinos siekiant naudingai atsakyti į pateiktus klausimus.

34. Šiuo klausimu Komisija mano, kad nutartyje dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą pateikta informacija neleidžia nustatyti, ar Įstatymo dėl dividendų mokesčio 10 straipsnio 1 dalis reiškia pagalbos schemą, o jeigu taip, tai ar ši pagalbos schema yra esama, ar nauja pagalbos schema ir ar ji suderinama su Sąjungos rinka.

35. Dėl to, ar ginčijama mokestinė priemonė yra pagalbos schema, Komisija teigia, kad minėtuose sprendimuose pateiktų argumentų neįmanoma taikyti pagal analogiją, be kita ko, dėl to, kad negalima atmesti, kad naudos gavėjų ratas pagal Įstatymo dėl dividendų mokesčio 10 straipsnio 1 dalį yra platesnis nei numatytasis Pelno mokesčio 2 straipsnio 7 dalyje.

36. Komisija priduria, kad ginčijama mokestinė priemonė nuo jos priėmimo buvo kelis kartus keičiama, todėl negalima žinoti, ar tai yra esama pagalbos schema¹³.

37. Bet kuriuo atveju, kaip teigia Komisija, dividendų mokesčio grąžinimo naudos gavėjų rato išplėtimas, siekiant užtikrinti, kad jis atitiktų SESV 63 straipsnį, yra atskiras nuo Įstatymo dėl dividendų mokesčio 10 straipsnio 1 dalyje numatytos schemos pakeitimas ir turi būti vertinamas atskirai nuo šios schemos, taigi jis negali paveikti ginčijamos mokestinės priemonės vertinimo. Šiuo klausimu Komisija teigia, kad nutartyje dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą nėra pakankamai informacijos, kuri leistų nustatyti, ar šis atskiras pakeitimas savaime yra pagalba, kaip tai suprantama pagal SESV 107 straipsnio 1 dalį.

38. Kalbant apie nutarčių dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą priimtinumą, reikėtų priminti, kad pagal suformuotą Teisingumo Teismo jurisprudenciją, jei pateikti klausimai susiję su Sąjungos teisės išaiškinimu, Teisingumo Teismas iš principo privalo dėl jų priimti sprendimą. Tuo remiantis reikia daryti išvadą, kad klausimams dėl Sąjungos teisės taikoma svarbos prezumpcija. Atsisakyti pateikti atsakymą į nacionalinio teismo pateiktą prejudicinį klausimą Teisingumo Teismas gali, tik jei akivaizdu, kad prašymas išaiškinti Sąjungos teisę visiškai nesusijęs su pagrindinės bylos faktais ar dalyku, kai problema hipotetinė arba Teisingumo Teismui nežinomos faktinės aplinkybės ar teisiniai pagrindai, būtini, kad jis galėtų naudingai atsakyti į pateiktus klausimus¹⁴.

39. Dėl pastarojo aspekto pažymėtina, jog siekiant pateikti Sąjungos teisės išaiškinimą, kuris būtų naudingas nacionaliniam teismui, reikia, kaip pažymėta Teisingumo Teismo procedūros reglamento 94 straipsnyje, kad nacionalinis teismas pakankamai tiksliai nurodytų faktines aplinkybes ir taikomą teisę, susijusią su jo pateikiamais klausimais, arba bent paaikšintų šiuos klausimus pagrindžiančias faktines prielaidas¹⁵.

13 Komisija pažymi, kad Įstatymas dėl dividendų mokesčio buvo priimtas po 1941 m. sprendimo dėl dividendų mokesčio ir kad, remiantis parlamento dokumentais, Įstatyme dėl dividendų tiesiog siekta atlikti šio sprendimo „techninę reviziją“. Vis dėlto ir sumos, kuriai esant gali būti grąžinamas mokestis, riba, ir asmenų, kuriems taikoma ši sistema, ratas vėliau buvo kelis kartus keičiami. Taigi, Komisijos teigimu, reikėtų vertinti, ar dėl šių pakeitimų ši esama pagalbos schema virto nauja pagalbos schema.

14 Žr. 2016 m. gruodžio 21 d. Sprendimą *Vervloet ir kt.* (C-76/15, EU:C:2016:975, 56 ir 57 punktai); 2017 m. birželio 27 d. Sprendimą *Congregación de Escuelas Pías Provincia Betania* (C-74/16, EU:C:2017:496, 24 ir 25 punktai) ir 2018 m. kovo 7 d. Sprendimą *flightright ir kt.* (C-274/16, C-447/16 ir C-448/16, EU:C:2018:160, 46 punktas).

15 Žr. 2017 m. birželio 27 d. Sprendimą *Congregación de Escuelas Pías Provincia Betania* (C-74/16, EU:C:2017:496, 26 punktas); 2017 m. lapkričio 9 d. Sprendimą *Ispas* (C-298/16, EU:C:2017:843, 22 punktas) ir 2017 m. gruodžio 20 d. Sprendimą *Asociación Profesional Elite Taxi* (C-434/15, EU:C:2017:981, 24 punktas).

40. Kadangi nacionalinių teismų ir Teisingumo Teismo santykiai vykstant prejudicinio sprendimo priėmimo procedūrai grindžiami bendradarbiavimo principu, tam tikrų išankstinių prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusių teismo išvadų šiuo aspektu nebuvimas nelemia prašymo nepriimtumo, jei, nepaisant šių trūkumų, Teisingumo Teismas, atsižvelgdamas į bylos medžiagą, mano, kad gali prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui pateikti naudingą atsakymą¹⁶.

41. Svarbu pažymėti, kad tai, ar ginčijama mokestinė priemonė yra valstybės pagalba, nėra prejudicinių klausimų dalykas. Vis dėlto abu prejudiciniai klausimai yra reikšmingi tik tuo atveju, jeigu ši mokestinė priemonė iš tikrųjų yra valstybės pagalba.

42. Šiomis aplinkybėmis pažymiu, kad nors ginčijama priemonė yra mokesčių lengvata, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusių teismo perduotos faktinės ir teisinės informacijos nepakanka siekiant nustatyti, ar ši lengvata tikrai suteikia valstybės pagalbą, kaip ji suprantama pagal SESV 107 straipsnį.

43. Žinoma, ginčijama mokestinė priemonė, mokama kaip avansinis pelno mokestis, galėtų būti laikoma valstybės pagalbos schema, nes ji taikoma Nyderlandų juridiniams asmenims, kuriems Pelno mokesčio 2 straipsnio 7 dalyje numatytas atleidimas nuo pelno mokesčio yra Komisijos sprendimuose nurodyta valstybės pagalba.

44. Vis dėlto, kaip teigia Komisija, tiksliai nenustačius teisinio režimo, taikomo dividendų mokesčio grąžinimui, nežinoma nei tiksliai Įstatymo dėl dividendų mokesčio 10 straipsnio 1 dalies taikymo sritis, nei konkrečios šios nuostatos taikymo taisyklės, būtinos siekiant įvertinti visus kriterijus, leidžiančius kvalifikuoti priemonę kaip valstybės pagalbą.

45. Tačiau, mano nuomone, nors prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas to ir nekonstatavo, tai nekliudo Teisingumo Teismui pateikti prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui naudingą atsakymą pagrindinei bylai išspręsti.

46. Kadangi šioje byloje ginčijamos mokestinės priemonės kvalifikavimas kaip „valstybės pagalbos“ nėra šio prašymo priimti prejudicinį sprendimą dalykas ir kadangi šį klausimą turi įvertinti nacionalinis teismas¹⁷, net jei prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas suteikė sprendimams platesnę reikšmę nei Komisija, tai savaime nedraudžia Teisingumo Teismui pateikti naudingą atsakymą pagrindinei bylai išspręsti.

47. Be to, pažymiu, kad prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas galėtų kvalifikuoti priemonę kaip valstybės pagalbą, atsižvelgdamas į tai, kad Komisija Pelno mokesčio įstatyme numatytą atleidimą nuo pelno mokesčio, taikomą kai kuriems viešosios teisės reglamentuojamiems subjektams, kvalifikavo kaip pagalbos schemą, ir į ryšį tarp šios schemos ir ginčijamos mokestinės priemonės.

48. Be to, jei ši schema iš tikrųjų yra pagalbos schema, abejonės dėl to, ar dėl daugelio pakeitimų, padarytų nuo jos nustatymo, ši pagalbos schema yra esama, ar nauja, netrukdo pateikti naudingą atsakymą prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui, numatant vieną atvejį, kai ginčijama mokestinė priemonė yra esama pagalbos schema, ir kitą atvejį, kai ji yra naujos pagalbos schema.

¹⁶ Žr. 2014 m. gruodžio 11 d. Sprendimą *Azienda sanitaria locale n. 5 „Spezzino“ ir kt.* (C-113/13, EU:C:2014:2440, 48 punktą); 2016 m. sausio 28 d. Sprendimą *CASTA ir kt.* (C-50/14, EU:C:2016:56, 48 punktą); 2016 m. spalio 27 d. Sprendimą *Audace ir kt.* (C-114/15, EU:C:2016:813, 38 punktą) ir 2016 m. gruodžio 8 d. Sprendimą *Undis Servizi* (C-553/15, EU:C:2016:935, 25 punktą).

¹⁷ Žr., be kita ko, 2001 m. lapkričio 8 d. Sprendimą *Adria-Wien Pipeline ir Wietersdorfer & Peggauer Zementwerke* (C-143/99, EU:C:2001:598, 29 punktą).

49. Klausimas, ar ginčijama mokestinė priemonė yra su Sąjungos rinka suderinama valstybės pagalba, taip pat nėra lemiamas, kad būtų galima pateikti naudingą atsakymą prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui. Jei tai būtų esama pagalba, ji būtų laikoma teisėta tol, kol Komisija nėra konstatavusi jos nesuderinamumo su Sąjungos rinka¹⁸, o taip yra pagrindinėje byloje nagrinėjamu atveju, nes Komisija nėra priėmusi sprendimo konkrečiai dėl ginčijamos mokestinės priemonės.

50. Jei tai būtų nauja pagalba, nesant informacijos apie pranešimą apie pagalbą, ją būtų galima laikyti neteisėta, kaip tai suprantama pagal Reglamento Nr. 659/1999 1 straipsnio f punktą. Iš tiesų atrodo, kad ši pagalba buvo įgyvendinta dar prieš Komisijai priimant ją leidžiantį sprendimą, pažeidžiant SESV 108 straipsnio 3 dalį. Šių abiejų situacijų pasekmės galima naudingai numatyti, atsižvelgiant į tai, ar tai yra esama, ar nauja pagalba.

51. Galiausiai pažymiu, kad klausimas, ar prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusių teismo sprendimas, kuriuo patenkinamas *A-Fonds* prašymas grąžinti mokestį¹⁹, *savaime* yra valstybės pagalba, yra reikšmingas tik tuo atveju, jeigu, kaip ir Komisija, manysime, kad toks sprendimas gali būti valstybės pagalba. Kaip paaiškinsiu šioje išvadoje, nepritariu šiai Komisijos analizei²⁰.

52. Iš visų šių samprotavimų darytina išvada, kad, nors prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas turi atlikti būtinus patikrinimus, kad ginčijamą mokestinę priemonę būtų galima kvalifikuoti kaip valstybės pagalbą, nutartyje dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą yra pakankamai teisinės ir faktinės informacijos, leidžiančios Teisingumo Teismui pateikti prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui naudingą atsakymą pagrindinei bylai išspręsti.

53. Taigi man atrodo, kad pateikti prejudiciniai klausimai yra priimtini.

54. Siekdamas atsakyti į prejudicinius klausimus, toliau remsiuosi principu, kad Įstatymo dėl dividendų mokesčio 10 straipsnio 1 dalyje numatyta mokesčių lengvata iš tiesų yra valstybės pagalbos schema.

C. Dėl prejudicinių klausimų

1. Pirminiai argumentai dėl prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusių teismo iškeltų klausimų

55. Pirmiausia reikėtų pažymėti, kad prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas neklausia Teisingumo Teismo apie laisvą kapitalo judėjimą, kurio pažeidimas jam atrodo akivaizdus, atsižvelgiant į ginčijamoje mokestinėje priemonėje numatytą rezidavimo sąlygą²¹. Taigi savo išvadoje šio klausimo nenagrinėsiu.

56. Savo dviem klausimais teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar nacionalinio teismo sprendimas, kuriuo išplečiamas esamos valstybės pagalbos schemos gavėjų ratas, *savaime* gali reikšti valstybės pagalbą, o tiksliau – naują pagalbą, kaip tai suprantama pagal Reglamento Nr. 659/1999 1 straipsnio c punktą, tiek, kiek juo iš dalies keičiama esama pagalba. Prireikus jis iš esmės siekia sužinoti, ar nacionalinis teismas pagal SESV 108 straipsnio 3 dalį privalo pranešti apie tokį sprendimą Komisijai.

18 Žr., be kita ko, 2013 m. liepos 18 d. Sprendimą *P* (C-6/12, EU:C:2013:525, 41 punktas).

19 Žr. šios išvados 37 punktą.

20 Žr. šios išvados IV dalies C skirsnio 3 punkto a papunktį.

21 Vis dėlto pažymiu, kad Nyderlandų vyriausybė nesutinka su tokiu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusių teismo vertinimu. Iš tiesų ši vyriausybė mano, kad *A-Fonds* dėl savo bankinės veiklos (šiuo klausimu žr. šios išvados 15 punktą) turi būti lyginama su viešosios teisės reglamentuojamomis įmonėmis, apmokestinamomis pelno mokesčiu, kaip antai kitais viešosioms valdžios institucijoms priklausančiais bankais. Kaip teigia Nyderlandų vyriausybė, dėl šio palyginimo darytina išvada, kad *A-Fonds* ir kiti viešosios valdžios institucijoms priklausančios bankai turi būti vertinami vienodai, nes nė vienas iš jų neturi teisės susigrąžinti dividendų mokesčio.

57. Iš nutarties dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą matyti, kad nacionaliniam teismui taip pat kyla klausimas, ar jis turi kompetenciją vertinti rezidavimo sąlygos suderinamumą su SESV 63 straipsniu ir patenkinti *A-Fonds* prašymą, atsižvelgiant į kompetencijos paskirstymą nacionaliniams teismams ir Komisijai pagal SESV 107 ir 108 straipsnius, kaip Teisingumo Teismas juos yra išaiškinęs sprendimuose *Iannelli*²² ir *Nygård*²³.

58. Kadangi abu prejudiciniai klausimai yra reikšmingi tik jeigu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas turi kompetenciją vertinti pagalbos schemos elementą pagal SESV 63 straipsnį, pateiksiu savo analizę šiuo pirminiu klausimu (2 dalis), o tada atsakysiu į abu prejudicinius klausimus, kuriuos nagrinėsiu kartu (3 dalis).

2. Dėl prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo kompetencijos tikrinti ginčijamos mokestinės priemonės rezidavimo sąlygos suderinamumą pagal SESV 63 straipsnį (klausimas, į kurį reikia atsakyti prieš atsakant į prejudicinius klausimus)

59. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės nori sužinoti, ar jis turi kompetenciją tikrinti ginčijamos mokestinės priemonės, kvalifikuotos kaip valstybės pagalba, rezidavimo sąlygos suderinamumą su SESV 63 straipsniu.

60. Man atrodo svarbu šiuo klausimu pateikti paaiškinimą prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui, nes manau, kad pagrindinė byla atskleidžia būtiną taisyklių, reglamentuojančių valstybės pagalbos kontrolę, ir judėjimo laisvių apsaugos, kurią nacionalinis teismas turi užtikrinti pagal tiesioginio veikimo principą, ryšį.

61. Iš tiesų pagal suformuotą Teisingumo Teismo jurisprudenciją pareiga taikyti šią iš SESV 107 ir 108 straipsnių kylančią valstybės pagalbos kontrolės sistemą tenka, pirma, Komisijai ir, antra, nacionaliniams teismams, o jų atitinkamos funkcijos yra viena kitą papildančios, tačiau skirtingos²⁴.

62. Nors pagalbos priemonių suderinamumo su Sąjungos rinka vertinimas priklauso išimtinai Komisijos, kontroliuojamos Sąjungos teismų, kompetencijai, kol bus priimtas galutinis Komisijos sprendimas, nacionaliniai teismai užtikrina teisės subjektų teisių apsaugą valstybės institucijoms galbūt pažeidus SESV 108 straipsnio 3 dalyje nustatytą draudimą. Nacionalinių teismų kišimasis yra tiesioginio veikimo, kuris pripažintas šiai nuostatai, kuria siekiama uždrausti įgyvendinti pagalbos projektus negavus Komisijos leidimo, pasekmė²⁵.

63. Teisingumo Teismas yra ne kartą nusprendęs, kad pagal SESV 107 ir 108 straipsnius Komisijai suteikiamas svarbiausias ir išimtinis vaidmuo pripažįstant galimą pagalbos nesuderinamumą su Sąjungos rinka iš esmės skiriasi nuo nacionalinių teismų vaidmens saugant teises, kurias teisės subjektai turi dėl SESV 108 straipsnio 3 dalies paskutiniame sakinyje nustatyto draudimo tiesioginio veikimo²⁶.

22 1977 m. kovo 22 d. Sprendimas *Iannelli & Volpi* (74/76, EU:C:1977:51).

23 2002 m. balandžio 23 d. Sprendimas *Nygård* (C-234/99, EU:C:2002:244).

24 Žr. 1991 m. lapkričio 21 d. Sprendimą *Fédération nationale du commerce extérieur des produits alimentaires ir Syndicat national des négociants et transformateurs de saumon* (C-354/90, EU:C:1991:440, 8 punktas); 2006 m. spalio 5 d. Sprendimą *Transalpine Ölleitung in Österreich* (C-368/04, EU:C:2006:644, 37 punktas) ir 2013 m. lapkričio 21 d. Sprendimą *Deutsche Lufthansa* (C-284/12, EU:C:2013:755, 27 punktas).

25 Žr. 1991 m. lapkričio 21 d. Sprendimą *Fédération nationale du commerce extérieur des produits alimentaires ir Syndicat national des négociants et transformateurs de saumon* (C-354/90, EU:C:1991:440, 9–13 punktai); 2006 m. spalio 5 d. Sprendimą *Transalpine Ölleitung in Österreich* (C-368/04, EU:C:2006:644, 36–38 punktai) ir 2013 m. lapkričio 21 d. Sprendimą *Deutsche Lufthansa* (C-284/12, EU:C:2013:755, 27–29 punktai).

26 Žr. 1991 m. lapkričio 21 d. Sprendimą *Fédération nationale du commerce extérieur des produits alimentaires ir Syndicat national des négociants et transformateurs de saumon* (C-354/90, EU:C:1991:440, 14 punktas); 1992 m. gruodžio 16 d. Sprendimą *Lornoy ir kt.* (C-17/91, EU:C:1992:514, 30 punktas); 2001 m. lapkričio 8 d. Sprendimą *Adria-Wien Pipeline ir Wietersdorfer & Peggauer Zementwerke* (C-143/99, EU:C:2001:598, 26–29 punktai); 2007 m. liepos 18 d. Sprendimą *Lucchini* (C-119/05, EU:C:2007:434, 50 ir 51 punktai) ir 2013 m. liepos 18 d. Sprendimą *P* (C-6/12, EU:C:2013:525, 38 punktas).

64. Dėl Komisijos Teisingumo Teismas yra nusprendęs, kad nors SESV 107 ir 108 straipsnyje numatyta procedūra palieka plačią diskreciją šiai institucijai priimti sprendimą dėl valstybės pagalbos schemos suderinamumo su Sąjungos rinkos reikalavimais, ši procedūra niekada neturi lemti tokio rezultato, kuris prieštarautų konkrečioms Sutarties nuostatoms²⁷. Iš to Komisijai kyla pareiga paisyti SESV 107 straipsnio ir kitų Sutarties nuostatų suderinamumo. Ši pareiga Komisijai tenka ypač tuo atveju, kai tose kitose nuostatose taip pat numatytas tikslas siekti neiškreiptos konkurencijos Sąjungos rinkoje²⁸.

65. Dėl nacionalinių teismų vaidmens Teisingumo Teismas visada primena, kad jie turi užtikrinti teisės subjektams, kad pagal jų nacionalinę teisę bus imtasi visų būtinų priemonių dėl SESV 108 straipsnio 3 dalies pažeidimo tiek aktų, kuriais remiantis teikiama pagalba, galiojimo, tiek pažeidžiant šią nuostatą suteiktos finansinės pagalbos išieškojimo atžvilgiu. Nors nacionaliniai teismai šiuo tikslu turi nustatyti, ar nacionalinė priemonė turi būti laikoma valstybės pagalba, kaip tai suprantama pagal SESV 107 straipsnį, ar ne, vis dėlto jie negali priimti sprendimo dėl pagalbos priemonių suderinamumo su Sąjungos rinka, nes šis vertinimas priklauso išimtinai Komisijos kompetencijai, o Teisingumo Teismas atlieka jo kontrolę²⁹.

66. Vis dėlto pagal suformuotą jurisprudenciją SESV įtvirtintos pagrindinės laisvės, kurios veikia tiesiogiai, suteikia teisės subjektams teises, kurias nacionaliniai teismai privalo ginti. Taigi nacionalinis teismas, įpareigotas neperžengdamas savo kompetencijos ribų taikyti Sąjungos teisės normas, privalo užtikrinti visišką šių normų veikimą, jei būtina, savo iniciatyva atsisakydamas taikyti bet kokią joms prieštaraujančią nacionalinės teisės nuostatą³⁰.

67. Šiomis aplinkybėmis Teisingumo Teismas jau yra nagrinėjęs klausimą, ar išimtinė Komisijos kompetencija vertinti pagalbos priemonių suderinamumą su Sąjungos rinka pagal SESV 107 ir 108 straipsnius neleidžia kitų tiesiogiai veikiančių SESV nuostatų pažeidimo atveju remtis jomis nacionaliniuose teismuose.

68. Sprendime *Iannelli*³¹ Teisingumo Teismas, be kita ko, kėlė klausimą dėl to, ar esamos pagalbos priemonė, dėl kurios Komisija pagrindinėje byloje reikšmingomis datomis nepriėmė sprendimo dėl suderinamumo, taip pat galėjo būti nagrinėjama nacionalinio teismo pagal nuostatas, susijusias su laisvu prekių judėjimu, visų pirma SESV 34 straipsnį³².

69. Teisingumo Teismas pirmiausia atsakė, kad to, kad valstybės ar iš jos išteklių suteiktos pagalbos sistema vien dėl to, kad ja sudaromos palankesnės sąlygos kai kurioms nacionalinėms įmonėms ar prekėms, gali bent netiesiogiai kliudyti panašių ar konkuruojančių prekių importui iš kitų valstybių narių, nepakanka, kad pagalbą būtų galima prilyginti kiekybiniam apribojimui lygiaverčio poveikio priemone, kaip ji suprantama pagal SESV 34 straipsnį. Be to, toks platus minėto SESV 34 straipsnio aiškinimas, kad pagal jį pati pagalba, kaip ji suprantama pagal SESV 107 straipsnį, yra prilyginama SESV 34 straipsnyje numatytam kiekybiniam apribojimui, galėtų pakeisti SESV 107 ir 108 straipsnių taikymo sritį ir pažeisti kompetencijos paskirstymo sistemą, kuri buvo numatyta Sutartyje nustatant SESV 108 straipsnyje nuolatinę kontrolės procedūrą.

27 1993 m. birželio 15 d. Sprendimas *Matra / Komisija* (C-225/91, EU:C:1993:239, 41 punktą).

28 1993 m. birželio 15 d. Sprendimas *Matra / Komisija* (C-225/91, EU:C:1993:239, 42 punktą).

29 Žr., be kita ko, 2001 m. lapkričio 8 d. Sprendimą *Adria-Wien Pipeline ir Wietersdorfer & Peggauer Zementwerke* (C-143/99, EU:C:2001:598, 27 ir 29 punktą).

30 Žr., be kita ko, 2007 m. liepos 18 d. Sprendimą *Lucchini* (C-119/05, EU:C:2007:434, 61 punktą).

31 1977 m. kovo 22 d. Sprendimas *Iannelli & Volpi* (74/76, EU:C:1977:51).

32 Buvęs EEB 30 straipsnis. Aiškumo sumetimais toliau šioje išvadoje nurodysiu tik SESV straipsnius.

70. Teisingumo Teismas priduria, kad valstybės pagalbos aspektai, kurie pažeidžia konkrečias SESV nuostatas, išskyrus SESV 107 ir 108 straipsnius, gali būti taip „neatsiejami nuo pagalbos objekto, kad jų neįmanoma vertinti atskirai, taigi jų poveikis visos pagalbos suderinamumui arba nesuderinamumui būtinai turi būti vertinamas pagal [SESV 108] straipsnyje numatytą procedūrą“³³.

71. Vis dėlto Teisingumo Teismas sutiko, kad „būtų kitaip, jeigu, analizuojant pagalbos schemą, būtų įmanoma atskirti tas sąlygas ar elementus, kurie, nors ir yra šios schemos dalis, gali būti laikomi nebūtiniais šios schemos tikslui pasiekti ar jai veikti“. Pastaruoju atveju „nėra priežasčių, susijusių su kompetencijos, kylančios iš [SESV 107 ir 108 straipsnių], paskirstymu, kurios leistų daryti išvadą, kad, jeigu pažeidžiamos kitos tiesiogiai veikiančios Sutarties nuostatos, jomis nebūtų galima remtis nacionaliniuose teismuose vien todėl, kad konkretus elementas yra pagalbos aspektas“³⁴.

72. 2002 m. Teisingumo Teismas ir vėl priėmė sprendimą šiuo klausimu Sprendime *Nygård*³⁵. Toje byloje jo buvo klausama, ar tai, kad nacionalinis mokestis yra skirtas finansuoti pagalbos schemai, kurią Komisija leido pagal SESV nuostatas, susijusias su valstybės pagalba, nedraudžia nacionaliniam teismui vertinti šio mokesčio suderinamumo su kitomis tiesiogiai veikiančiomis SESV nuostatomis, be kita ko, SESV 110 straipsniu³⁶.

73. Šiame sprendime Teisingumo Teismas pirmiausia priminė, kad nors, viena vertus, SESV 107 ir 108 straipsniais ir, kita vertus, SESV 110 straipsniu siekiama to paties tikslo neleisti, kad dvi intervencinės valstybės narės priemonės, t. y. pagalbos skyrimas ir diskriminacinio apmokestinimo nustatymas, iškraipytų konkurencijos sąlygas Sąjungos rinkoje, vis dėlto skiriasi šių nuostatų taikymo sąlygos, kurios yra būdingos abiem valstybės priemonių rūšims ir kurios reglamentuoja šias priemones, be to, skiriasi jų sukeliamos teisinės pasekmės, visų pirma todėl, kad įgyvendinant SESV 107 ir 108 straipsnius, skirtingai nei SESV 110 straipsnį, didelis vaidmuo tenka Komisijos dalyvavimui³⁷. Teisingumo Teismas konstatavo, kad SESV 110 straipsnis nėra netaikomas mokestinio diskriminavimo praktikai dėl to, kad tuo pačiu metu ši praktika gali būti pripažįstama ir valstybės pagalbos finansavimo priemone.

74. Teisingumo Teismas pridūrė, kad SESV 108 straipsnyje numatytos procedūros egzistavimas visai netrukdo tam, kad nacionaliniai teismai vertintų pagalbos schemos suderinamumą pagal kitas Sąjungos teisės normas, nei įtvirtintos SESV 107 straipsnyje, kalbant apie tiesiogiai veikiančias Sutarties nuostatas³⁸.

75. Vis dėlto nurodydamas Sprendimą *Iannelli*³⁹ Teisingumo Teismas priminė, kad „nacionalinių teismų galimybė vertinti pagalbos schemos aspektus atsižvelgiant į kitas [SESV] nuostatas nei [SESV 107 ir 108] straipsniai suponuoja, kad nagrinėjami aspektai gali būti vertinami atskirai, t. y. kad tai yra sąlygos arba elementai, kurie, nors ir yra nagrinėjamos pagalbos schemos dalis, nėra būtini šios

33 1977 m. kovo 22 d. Sprendimas *Iannelli & Volpi* (74/76, EU:C:1977:51, 10–14 punktai).

34 1977 m. kovo 22 d. Sprendimas *Iannelli & Volpi* (74/76, EU:C:1977:51, 14 punktas). Po šio sprendimo priėmimo Teisingumo Teismas ir vėl analizavo SESV 34 ir SESV 107 straipsnių tarpusavio ryšį, nagrinėdamas ieškinį dėl įsipareigojimų neįvykdymo, be kita ko, 1985 m. gegužės 7 d. Sprendime *Komisija / Prancūzija* (18/84, EU:C:1985:175, 13 punktas), 1986 m. birželio 5 d. Sprendime *Komisija / Italija* (103/84, EU:C:1986:229, 19 punktas) ir 1990 m. kovo 20 d. Sprendime *Du Pont de Nemours Italiana* (C-21/88, EU:C:1990:121, 19–21 punktai). Šie sprendimai galėtų leisti suabejoti Sprendimo *Iannelli* taikymo sritimi, nes Teisingumo Teismas nedarė skirtumo tarp pagalbos aspektų, neatsiejamų nuo pagalbos objekto, ir aspektų, kurie nėra neatsiejami. Vis dėlto šiuo atžvilgiu Sprendimas *Iannelli* vėliau buvo patvirtintas 2002 m. balandžio 23 d. Sprendimu *Nygård* (C-234/99, EU:C:2002:244).

35 2002 m. balandžio 23 d. Sprendimas *Nygård* (C-234/99, EU:C:2002:244).

36 Buves EEB 95 straipsnis.

37 2002 m. balandžio 23 d. Sprendimas *Nygård* (C-234/99, EU:C:2002:244, 55 punktas).

38 2002 m. balandžio 23 d. Sprendimas *Nygård* (C-234/99, EU:C:2002:244, 56 punktas).

39 1977 m. kovo 22 d. Sprendimas *Iannelli & Volpi* (74/76, EU:C:1977:51).

pagalbos schemos tikslui įgyvendinti ar jai veikti“. Jeigu „taip yra, nėra priežasčių, susijusių su kompetencijos, kylančios iš [SESV 107 ir 108] straipsnių, paskirstymu, teigti, kad, jeigu yra pažeidžiamos kitos tiesiogiai veikiančios Sutarties nuostatos, jomis nacionaliniuose teismuose nebūtų galima remtis vien todėl, kad konkretus elementas yra pagalbos aspektas“⁴⁰.

76. Vis dėlto iš šios jurisprudencijos matyti, kad, jeigu tai yra sąlygos ar elementai, kurie yra būtini pagalbos schemos tikslui įgyvendinti ar jai veikti, kompetencijos paskirstymas neleidžia nacionaliniams teismams vertinti šių sąlygų suderinamumo atsižvelgiant į kitas normas, nei nustatytosios SESV 107 straipsnyje.

77. Šiuo atveju pažymiu, kad prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas nagrinėja panašią problemą, kurią Teisingumo Teismas nagrinėjo minėtuose sprendimuose, nors jie buvo priimti kitokiomis aplinkybėmis.

78. Taigi šioje byloje negaliu pritarti Komisijai, kuri nurodo, kad rėmimasis SESV 63 straipsniu pagrindinėje byloje nagrinėjamu atveju nepriklauso nuo išimtinės Komisijos kompetencijos vertinti pagalbos priemonių suderinamumą su Sąjungos rinka, kai kyla būtent abiejų kompetencijos sistemų tarpusavio ryšio klausimas.

79. Kaip ir prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, esu linkęs manyti, kad minėta jurisprudencija yra reikšminga šiai bylai. Ši jurisprudencija leidžia užtikrinti teisinę apsaugą, kuri teisės subjektams suteikiama dėl Sutarties nuostatų tiesioginio veikimo, o šių nuostatų pažeidimo atveju atkurti vidaus teisėtumą, kartu nepažeidžiant pagrindinio ir išimtinio vaidmens, kuris SESV 107 ir 108 straipsniuose suteikiamas Komisijai vertinant pagalbos suderinamumą su Sąjungos rinka⁴¹.

80. Taigi šioje byloje klausimas, ar prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas gali tikrinti rezidavimo sąlygą atsižvelgdamas į SESV 63 straipsnį, priklauso nuo to, ar ši sąlyga gali būti vertinama atskirai, nes ji nėra būtina nagrinėjamos pagalbos schemos tikslui pasiekti ar jai veikti. Pripažįstu, kad tokia analizė nėra akivaizdi, juo labiau kad, kiek žinau, Teisingumo Teismas dar nėra priėmęs sprendimo dėl tokios situacijos, kai įgyvendinimo būdas laikomas būtinu nagrinėjamos pagalbos schemos tikslui pasiekti ar šiai schemei veikti, ir nacionalinio teismo kompetencija tampa negalima.

81. Mano nuomone, įgyvendinimo būdas yra būtinas pagalbos schemos tikslui pasiekti ar šiai schemei veikti, jeigu tai yra sudedamasis arba esminis pagalbos elementas ir jo netaikant pasikeistų pagalbos apimtis arba esminės savybės.

82. Nagrinėjamu atveju man atrodo, kad, kaip teigia Nyderlandų vyriausybė, rezidavimo Nyderlanduose sąlyga yra būtina nagrinėjamos pagalbos schemos tikslui pasiekti ar šiai schemei veikti.

83. Iš tiesų, atsižvelgiant į prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nurodytą informaciją apie ginčijamos mokestinės priemonės tikslą, akivaizdu, kad Nyderlandų įstatymų leidėjas Įstatymo dėl dividendų mokesčio 10 straipsnio 1 dalyje numatytos sistemos taikymo sritį apribojo Nyderlanduose įsteigtoms bendrovėms, kurios nėra apmokestinamos pelno mokesčiu, skirtais dividendais. Iš tiesų, kaip teigia Nyderlandų vyriausybė, Nyderlanduose įsteigtos viešosios teisės

40 2002 m. balandžio 23 d. Sprendimas *Nygård* (C-234/99, EU:C:2002:244, 57 ir 58 punktai). Šiuo klausimu Teisingumo Teismas konstatavo, kad nors pagalbos schemos suderinamumą su Sąjungos rinka nagrinėja Komisija, atsižvelgiant į tai, kad atliekant šį nagrinėjimą reikia atlikti ekonominio ir socialinio pobūdžio vertinimus, negalima paneigti, kad vertindami pajamų, gaunamų iš nacionalinio parafiskalinio mokesčio, paskirstymą nacionaliniai teismai gali geriausiai surinkti būtiną informaciją ir atlikti šiuo tikslu reikalingus vertinimus, remdamiesi duomenimis, kurie paprastai gaunami iš apskaitos ir kitų dokumentų, susijusių su mokesčių surenkamųjų ir subsidijas ar kitas išmokas skiriančių subjektų valdymu; žr. šio sprendimo 61 punktą.

41 Šiuo klausimu žr. 2002 m. balandžio 23 d. Sprendimą *Nygård* (C-234/99, EU:C:2002:244, 62 punktas).

reglamentuojamos įmonės, kurios yra atleistos nuo pelno mokesčio, negali priskaičiuoti dividendų mokesčio, išskaičiuoto iš pelno mokesčio. Tam, kad šiuo atveju dividendų mokestis nebebūtų taikomas gautiems dividendams, ginčijama mokestinė priemonė numato išskaičiuoto dividendų mokesčio grąžinimą.

84. Iš šio reglamentavimo darytina išvada, kad rezidavimo Nyderlanduose sąlyga yra pagalbos suteikimo sąlyga ir kartu apibrėžia pagalbos gavėjus. Taigi ši sąlyga yra sudedamasis ir esminis pagalbos elementas. Jeigu ši rezidavimo sąlyga netaikoma dėl jos nesuderinamumo su SESV 63 straipsniu, kaip ji vertina prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, pagalba skiriama kitoje valstybėje narėje įsteigtiems viešosios teisės reglamentuojamiems juridiniams asmenims, kurie nėra atleisti nuo pelno mokesčio Nyderlanduose, tačiau kurių padėtis yra panaši, ir dėl to pasikeičia Nyderlandų įstatymų leidėjo numatyta pagalbos apimtis.

85. Mano nuomone, tai reiškia, kad rezidavimo sąlyga yra neatsiejama nuo ginčijamos mokestinės priemonės schemos dalyko, todėl jos poveikis visos pagalbos suderinamumui ar nesuderinamumui priklauso išimtinai Komisijos kompetencijai pagal SESV 107 ir 108 straipsniuose numatytą procedūrą. Remiantis tuo darytina išvada, kad prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas negali taikyti SESV 63 straipsnio⁴².

86. Nors paprastai nacionaliniai teismai privalo paisyti tiesiogiai veikiančių Sutarties nuostatų, manau, kad norint Sprendime *Iannelli* nustatytam ir Sprendime *Nygård* pritaikytam kriterijui suteikti realią reikšmę dėl pirma nurodytų priežasčių jis turi būti taikomas pagrindinei bylai ir dėl jo prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui neturi būti suteikiama kompetencija tikrinti ginčijamos mokestinės priemonės suderinamumą su SESV 63 straipsniu.

87. Taigi siūlysiu Teisingumo Teismui į prejudicinius klausimus atsakyti taip, kad SESV 107 ir 108 straipsniai draudžia nacionaliniam teismui vertinti esamos pagalbos schemos rezidavimo sąlygos suderinamumą su SESV 63 straipsniu, jeigu ši sąlyga, kaip pagrindinėje byloje nagrinėjama sąlyga, yra neatsiejama nuo pagalbos schemos, nes ji būtina šios schemos tikslui pasiekti ar jai veikti.

88. Jeigu Teisingumo Teismas manytų, kad minėta jurisprudencija nekliudo prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui tikrinti rezidavimo sąlygos suderinamumą pagal SESV 63 straipsnį, kitoje šios išvados dalyje papildomai nagrinėsiu klausimą, ar pagal valstybės pagalbos teisę nacionaliniam teismui, remiantis SESV 63 straipsniu, draudžiama tenkinti *A-Fonds* pateiktą prašymą dėl grąžinimo.

⁴² Be to, pažymiu, kad, laikantis priešingos pozicijos, susiklostytų ypatinga situacija, kaip pagrindinėje byloje nagrinėjamu atveju, kai, patenkinus SESV 63 straipsniu grindžiamą prašymą, dėl tokio sprendimo būtų išplėstas pagalbos schemos gavėjų ratas. Vis dėlto pagal Sąjungos valstybės pagalbos taisyklės nė viena įmonė negali remtis teise gauti valstybės pagalbą; šiuo klausimu žr. generalinio advokato N. Wahl išvadą byloje *Kotnik ir kt.* (C-526/14, EU:C:2016:102, 79 punktą). Kitaip tariant, nė viena valstybė narė negali būti laikoma privalančia suteikti valstybės pagalbą įmonei, nes sprendimas suteikti pagalbą yra politinis nacionalinių teisėkūros ir administracinių organų sprendimas. Jeigu Sąjungos teisė pagal kitas nuostatas, kaip antai SESV 63 straipsnį, vis dėlto galėtų įpareigoti nacionalinius teismus priimti sprendimus, dėl kurių, priešingai teisės aktų leidėjo siekiamam tikslui, išsiplėstų pagalbos schemų taikymo sritis, susiklostytų paradoksali situacija.

3. Dėl klausimo, ar pagal valstybės pagalbos teisę nacionaliniam teismui draudžiama patenkinti prašymą grąžinti dividendų mokestį „A-Fonds“, atsižvelgiant į SESV 63 straipsnį (pirmasis ir antrasis prejudiciniai klausimai)

89. Kaip paaiškinau šios išvados 31 punkte, užduodamas prejudicinius klausimus, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas rėmėsi prielaida, kad ginčijama mokestinė priemonė yra esama pagalbos schema. Vis dėlto, kaip konstatavo Komisija, atrodo, kad ginčijama mokestinė priemonė buvo kelis kartus iš dalies keičiama⁴³. Neturint pakankamai informacijos iš prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo apie šiuos pakeitimus, negalima atmesti, kaip pažymėjo ir Komisija, kad pagrindinei bylai reikšmingų aplinkybių laikotarpiu galiojusios redakcijos ginčijama mokestinė priemonė yra nauja pagalba, kaip tai suprantama pagal Reglamento Nr. 659/1999 1 straipsnio c punktą.

90. Taigi, siekiant atsakyti į prejudicinius klausimus, reikia paeiliui išnagrinėti atvejus, kuriems esant ši mokestinė priemonė būtų laikoma esama ar nauja pagalbos schema.

91. Tolesnėse šios išvados dalyse nurodysiu priežastis, dėl kurių manau, kad jei tai būtų esama pagalbos schema, pagal valstybės pagalbos teisę nacionaliniam teismui nebūtų draudžiama patenkinti prašymo grąžinti dividendų mokestį *A-Fonds* remiantis SESV 63 straipsniu (a dalis), o jei tai būtų nauja pagalbos schema, pagal SESV 108 straipsnio 3 dalį toks sprendimas būtų draudžiamas (b dalis).

a) Dėl esamos pagalbos schemas

92. Jeigu ginčijama mokestinė priemonė yra esama pagalbos schema, ji turi būti laikoma teisėta, nes Komisija nėra konstatavusi jos nesuderinamumo su Sąjungos rinka⁴⁴.

93. Taigi tokiu atveju atrodo, kad pagal valstybės pagalbos teisę nedraudžiama patenkinti *A-Fonds* prašymo dėl grąžinimo. Kitaip tariant, jeigu Teisingumo Teismas nepritartų mano analizei dėl kompetencijos, manau, tai reikštų, kad jeigu pagrindinėje byloje prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas konstatuotų, kad rezidavimo sąlyga pažeidžia SESV 63 straipsnį, jis turėtų atsisakyti ją taikyti ir patenkinti ieškovo pagrindinėje byloje prašymą grąžinti dividendų mokestį.

94. Žinoma, dėl tokio sprendimo praktinių pasekmių susiklostytų ypatinga situacija. Nors priimdamas tokį sprendimą nacionalinis teismas užkerta kelią konkurencijos iškraipymui tarp Nyderlanduose įsteigtų valstybės įmonių ir kitoje valstybėje narėje įsteigtų viešosios teisės reglamentuojamų subjektų, toks sprendimas tuo pat metu galėtų padidinti konkurencijos iškraipymo poveikį, kuris gali būti, atsižvelgiant į SESV 107 straipsnio 2 ir 3 dalis.

95. Kadangi dėl tokio sprendimo būtų išplėstas esamos valstybės pagalbos gavėjų ratas, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas siekia sužinoti, ar toks teismo sprendimas savaime galėtų būti laikomas valstybės pagalba, tiksliau – nauja pagalba, kaip tai suprantama pagal Reglamento Nr. 659/1999 1 straipsnio c punktą, nes juo būtų iš dalies pakeista esama pagalba, o jeigu taip, ar pagal SESV 108 straipsnio 3 dalį apie tokį sprendimą privaloma pranešti Komisijai.

96. Mano nuomone, nacionalinio teismo sprendimas, priimtas jam įgyvendinant kompetenciją ginti laisvą kapitalo judėjimą, savaime negali būti valstybės pagalbos priemonė, kaip tai suprantama pagal SESV 107 straipsnio 1 dalį.

⁴³ Žr. šios išvados 36 punktą.

⁴⁴ Žr. šios išvados 49 punktą.

97. Iš tiesų, kaip teigia *A-Fonds* ir Nyderlandų vyriausybė, toks sprendimas negali būti laikomas priskiriamu valstybės narėms, kaip tai suprantama pagal SESV 107 straipsnio 1 dalį, o tai yra viena iš priemonės kvalifikavimo kaip „valstybės pagalbos“ sąlygų.

98. SESV 107 straipsnio 1 dalyje vartojama valstybės pagalbos sąvoka apima valstybių narių sprendimus, kuriais jos, siekdamos savo ekonominių ir socialinių tikslų, suteikia įmonėms ar kitiems teisės subjektams išteklius arba pranašumus, kuriais siekiama skatinti siekti numatytų ekonominių ar socialinių tikslų⁴⁵. Kitaip tariant, sprendimas suteikti pagalbą ir tokios priemonės aspektai yra politinis sprendimas, kurį priima nacionalinės teisėkūros ir administracinės institucijos, kontroliuojant Komisijai ir Teisingumo Teismui.

99. Šiomis aplinkybėmis, nors nacionaliniai teismai, kaip viešosios valdžios institucijos, yra valstybės narės dalis, jų užduotis, kaip nepriklausomų teismų, yra užtikrinti, kad būtų laikomasi Sąjungos teisės, todėl jų sprendimai negali būti laikomi priskiriamais valstybei, kaip tai suprantama pagal SESV 107 straipsnio 1 dalį, ir savaime reikšti valstybės pagalbos priemonės.

100. Tokia situacija susiklostė pagrindinėje byloje. Mokesčio grąžinimas yra tik pasekmė, kylanti, kai nacionalinis teismas, įgyvendindamas savo jurisdikciją, taiko kapitalo judėjimo laisvę konkrečioje byloje.

101. Šiomis aplinkybėmis pažymiu, kad šis sprendimas neturi poveikio *erga omnes* ir yra susijęs tik su ieškovo pagrindinėje byloje situacija. Klausimas, ar kiti viešosios teisės reglamentuojami juridiniai asmenys, nereziduojantys Nyderlanduose, taip pat turi teisę į mokesčio grąžinimą, remdamiesi SESV 63 straipsniu, suponuoja, kad prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, atsižvelgdamas į konkretų atvejį, mano, kad šio asmens padėtis yra panaši į Nyderlanduose įsteigtų viešosios teisės reglamentuojamų subjektų, neapmokestinamų Nyderlanduose taikomu pelno mokesčiu, padėtį.

102. Dėl tos pačios priežasties prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo sprendimas, kuriuo būtų patenkintas *A-Fonds* prašymas dėl grąžinimo, neturėtų nei tikslo, nei poveikio bendrai pakeisti Įstatymo dėl dividendų mokesčio 10 straipsnio 1 dalyje numatytos mokestinės priemonės norminių nuostatų, bet dėl jo konkrečioje byloje, kurią nagrinėja šis teismas, taptų netaikytina SESV 63 straipsniui prieštaraujanti nacionalinių taisyklių sąlyga.

103. Vis dėlto, jeigu Teisingumo Teismas nuspręstų, kad toks nacionalinio teismo sprendimas *dėl sukeliama pasekmių* savaime galėtų būti pagalbos priemonė, kaip tai suprantama pagal SESV 107 straipsnio 1 dalį, ir kad ši pagalba yra nauja, dėl kurios atsirastų SESV 108 straipsnio 3 dalyje numatyta pranešimo pareiga, norėčiau atkreipti Teisingumo Teismo dėmesį į tokio požiūrio sukeltus praktinius sunkumus. Iš tiesų logiška, kad tokiu atveju nacionalinis teismas turėtų sustabdyti bylos nagrinėjimą, kad galimai per valstybės narės vyriausybę praneštų apie savo sprendimo, kuris dėl savo pasekmių lemtų naują pagalbą, projektą. Be to, nacionalinis teismas galėtų priimti sprendimą tik po to, kai Komisija priimtų leidžiantį sprendimą, prireikus atlikusi formalią tyrimo procedūrą, taigi tai būtų visiškai neįgyvendinama procedūra⁴⁶.

⁴⁵ Žr., be kita ko, 1980 m. kovo 27 d. Sprendimą *Denkavit italiana* (61/79, EU:C:1980:100, 31 punktas).

⁴⁶ Taip pat pažymiu, kad apie naują pagalbą turi būti pranešama užpildant 2004 m. balandžio 21 d. Komisijos reglamento (EB) Nr. 794/2004, įgyvendinančio Tarybos reglamentą (EB) Nr. 659/1999, nustatantį išsamias EB sutarties 93 straipsnio taikymo taisykles, I priedo I dalyje esančią pranešimo formą. Nors pagal šio reglamento 3 straipsnio 1 dalį šį pranešimą Komisijai turi pateikti atitinkamos valstybės narės nuolatinis atstovas, vis dėlto pažymiu, kad informacija, kuri turi būti pateikta I priedo I dalyje esančioje pranešimo formoje, yra ta informacija, kurią nacionalinių teismų teisėjai nebūtinai gali galėti pateikti.

104. Mano nuomone, SESV 108 straipsnio 3 dalis negali lemti tokios situacijos, kad teismo sprendimas taptų priklausomas nuo Komisijos įsikišimo, nes kiltų klausimų dėl teismo sprendimų priėmimo nepriklausomumo ir nešališkumo principų, taip pat teisėjų pasitarimų slaptumo principo. Iš tiesų, kaip teigia Nyderlandų vyriausybė, pareiga pranešti apie pagalbos projektus tenka tik valstybės institucijoms, kurioms pavesta skirti pagalbą, t. y. šioje byloje – Nyderlandų vyriausybei arba Nyderlandų administracijai.

105. Galiausiai norėčiau pažymėti, kad prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, iškeldamas prejudicinius klausimus, nurodo Sprendimą *DEI*⁴⁷. Nors, kaip teigia prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, šis sprendimas gali leisti suprasti, kad teismo sprendimas apskritai gali savaime būti nauja pagalba, nes juo būtų iš dalies pakeičiama esama pagalba, ir kad apie ją reiktų pranešti pagal SESV 108 straipsnio 3 dalį, vis dėlto nesu tikras, kad tokia yra tikroji šio sprendimo reikšmė.

106. Taip pat būtų galima teigti, kad Teisingumo Teismas apeliacinėje byloje, susijusioje su visiškai ypatinga situacija dėl nacionalinio teismo taikytos laikinosios apsaugos priemonės, tiesiog nusprendė, kad ši priemonė galėtų sukelti tokį patį poveikį kaip ir valstybės pagalba ir kad Bendrasis Teismas negali bendrai teigti, kad nacionaliniai teismai, priimanys sprendimus dėl laikinųjų apsaugos priemonių, yra atleidžiami nuo pareigos laikytis SESV 107 ir 108 straipsnių⁴⁸.

107. Bet kuriuo atveju, atsižvelgdamas į abejones dėl tikrosios šio sprendimo reikšmės, kviečiu Teisingumo Teismą pasinaudoti dėl pagrindinės bylos atsiradusia proga peržiūrėti iš minėto Sprendimo *DEI* kylančią jurisprudenciją, ar šio sprendimo reikšmė tikrai yra tokia, kokią nurodė prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, arba ją patikslinti.

108. Dėl jau nurodytų priežasčių siūlau Teisingumo Teismui į pateiktus klausimus subsidiariai atsakyti taip, kad jeigu tai yra esama pagalbos schema, dėl kurios Komisija nėra priėmusi sprendimo, valstybės pagalbos teisė nedraudžia nacionaliniam teismui jo nagrinėjamoje byloje patenkinti naudos gavėjo prašymo, grindžiamo laisvu kapitalo judėjimu. Toks sprendimas savaime nėra valstybės pagalba ir nesukelia jokios pareigos nacionaliniams teismams pranešti apie ją Komisijai.

b) Dėl naujos pagalbos schemas

109. Jeigu ginčijama mokestinė priemonė yra nauja pagalbos schema, kaip tai suprantama pagal Reglamento Nr. 659/1999 1 straipsnio c punktą, tai būtų neteisėta pagalba, kaip tai suprantama pagal šio reglamento 1 straipsnio f punktą, nes ši schema buvo nustatyta pažeidžiant SESV 108 straipsnio 3 dalyje numatytą pranešimo pareigą⁴⁹.

110. Tada kyla klausimas, ar, nepaisant pagalbos schemas nesuderinamumo su SESV 63 straipsniu, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas galėtų būti įpareigotas atsisakyti grąžinti dividendų mokestį *A-Fonds*, kad laikytųsi SESV 108 straipsnio 3 dalyje numatyto įgyvendinimo draudimo.

111. Pažymiu, kad šis klausimas yra ypatingas todėl, kad pasekmės, kurias sukelia SESV 63 straipsnio pažeidimas ir SESV 108 straipsnio 3 dalyje numatytos pareigos pranešti neįvykdymas, iš tikrųjų yra prieštaringos.

47 2016 m. spalio 26 d. Sprendimas *DEI ir Komisija / Alouminion tis Ellados* (C-590/14 P, EU:C:2016:797, 59 ir 108 punktai).

48 Šiuo klausimu žr., be kita ko, 2016 m. spalio 26 d. Sprendimą *DEI ir Komisija / Alouminion tis Ellados* (C-590/14 P, EU:C:2016:797, 59 ir 60 punktai ir 103–108 punktai).

49 Žr. šios išvados 50 punktą.

112. Pažeidus SESV 63 straipsnį, jam prieštaraujančios nacionalinės taisyklės tampa netaikytinos⁵⁰, taigi šioje byloje dėl rezidavimo sąlygos netaikytinumo *A-Fonds* iš esmės turėtų būti grąžintas dividendų mokestis, o neįvykdžius SESV 108 straipsnio 3 dalyje numatytos pranešimo pareigos, pagalbos schema taptų neteisėta ir negaliojanti, taigi šioje byloje *A-Fonds* negalėtų pasinaudoti minėtu grąžinimu.

113. Pagal suformuotą Teisingumo Teismo jurisprudenciją, susijusią su SESV 108 straipsnio 3 dalyje numatyta pranešimo pareiga, jeigu ši pareiga pažeidžiama, nacionaliniai teismai turi uždrausti taikyti nacionalines nuostatas, kuriomis nustatomos neteisėtos privilegijos⁵¹. Jeigu nacionalinės pagalbos priemonės pažeidžia šį draudimą, teisinė pasekmė yra būtent ta, kad jos yra neteisėtos⁵² ir dėl to iš principo negaliojančios⁵³.

114. Konkrečiai dėl mokesčio, kuris laikomas neteisėta pagalbos priemone, nes ji buvo taikoma pažeidžiant pranešimo pareigą, grąžinimo Teisingumo Teismas nusprendė, kad nurodymas grąžinti šį mokestį kitoms įmonėms nesiderintų su Sąjungos interesu, jei šiuo sprendimu būtų padidintas pagalbos gavėjų skaičius, taip pasunkinat ir šios pagalbos pasekmes, užuot jas panaikinus⁵⁴. Iš tiesų, kaip nurodė Teisingumo Teismas, nacionaliniai teismai neturi paprasčiausiai išplėsti pagalbos didesnei jos gavėjų grupei⁵⁵.

115. Pažymiu, kad situacija, kai buvo suformuota minėta jurisprudencija, skiriasi nuo pagrindinėje byloje nagrinėjamos situacijos, nes kyla klausimas ne tik dėl neteisėtos pagalbos, bet ir dėl SESV 63 straipsnio pažeidimo, kuris iš esmės būtų ištaisytas patenkinant *A-Fonds* prašymą grąžinti dividendų mokestį.

116. Vis dėlto, mano vertinimu, šioje situacijoje nėra kitaip. Iš tiesų nacionaliniai teismai turi bendrai ir visiškai paisyti įgyvendinimo draudimo. Reikia apsaugoti teisės subjektus, kuriems daromas poveikis dėl konkurencijos iškraipymo, atsiradusio suteikus neteisėtą pagalbą⁵⁶.

117. Mano nuomone, kol Komisija nėra išnaginėjusi pagalbos suderinamumo su Sąjungos rinka, pagalbos suteikimas kitoms įmonėms neatitiktų Sąjungos teisės, jeigu šiuo sprendimu būtų išplėstas pagalbos gavėjų ratas, taip pasunkinant šios neteisėtos pagalbos, kuri nustatyta be išankstinio leidimo, pasekmes, užuot jas panaikinus⁵⁷.

118. Taigi, jeigu tai yra nauja ir neteisėta pagalbos schema, SESV 108 straipsnio 3 dalyje numatytas įgyvendinimo draudimas neleidžia prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui patenkinti prašymą grąžinti dividendų mokestį *A-Fonds*.

50 Žr., be kita ko, 2007 m. gruodžio 18 d. Sprendimą *A* (C-101/05, EU:C:2007:804, 27 punktą).

51 Žr., be kita ko, 2015 m. balandžio 16 d. Sprendimą *Trapeza Eurobank Ergasias* (C-690/13, EU:C:2015:235, 53 punktą).

52 Žr. 2005 m. spalio 27 d. Sprendimą *Distribution Casino France ir kt.* (C-266/04–C-270/04, C-276/04 ir C-321/04–C-325/04, EU:C:2005:657, 30 punktą) ir 2011 m. gruodžio 8 d. Sprendimą *Residex Capital IV* (C-275/10, EU:C:2011:814, 28 punktą).

53 Žr., be kita ko, 1991 m. lapkričio 21 d. Sprendimą *Fédération nationale du commerce extérieur des produits alimentaires ir Syndicat national des négociants et transformateurs de saumon* (C-354/90, EU:C:1991:440, 16 ir 17 punktai); 2003 m. spalio 21 d. Sprendimą *van Calster ir kt.* (C-261/01 ir C-262/01, EU:C:2003:571, 63 punktą); 2006 m. spalio 5 d. Sprendimą *Transalpine Ölleitung in Österreich* (C-368/04, EU:C:2006:644, 41 punktą) ir 2008 m. vasario 12 d. Sprendimą *CELF ir ministre de la Culture et de la Communication* (C-199/06, EU:C:2008:79, 40 punktą).

54 Žr., be kita ko, 2006 m. spalio 5 d. Sprendimą *Transalpine Ölleitung in Österreich* (C-368/04, EU:C:2006:644, 49 punktą).

55 Žr., be kita ko, 2006 m. spalio 5 d. Sprendimą *Transalpine Ölleitung in Österreich* (C-368/04, EU:C:2006:644, 50 punktą).

56 2008 m. vasario 12 d. Sprendimas *CELF ir ministre de la Culture et de la Communication* (C-199/06, EU:C:2008:79, 38 punktą).

57 Šiuo klausimu taip pat žr. generalinės advokatės J. Kokott išvadą byloje *Finanzamt Linz* (C-66/14, EU:C:2015:242, 27–30 punktai). Pažymiu, kad, pripažindamas toje byloje pateiktą pirmąjį prejudicinį klausimą nepriimtiniu, Teisingumo Teismas tiesiogiai nieko nenusprendė.

V. Išvada

119. Atsižvelgdamas į pateiktus samprotavimus, siūlau Teisingumo Teismui taip atsakyti į *Gerechtshof 's-Hertogenbosch* (Hertogenboso apeliacinis teismas, Nyderlandai) pateiktus prejudicinius klausimus:

SESV 107 ir 108 straipsniai draudžia nacionaliniam teismui vertinti esamos pagalbos schemos rezidavimo sąlygos suderinamumą su SESV 63 straipsniu, jeigu tokia sąlyga, kaip nagrinėjama pagrindinėje byloje, neatsiejama nuo pagalbos schemos, nes ji yra būtina šios pagalbos schemos tikslui pasiekti ar jai veikti.